

Ključne kompetence v luči trajnostnega razvoja

25. november 2022

mag. Vanesa Čanji

Fit media d.o.o. / Zelena Slovenija

Vsebina

1. Zakaj trajnostne kompetence
2. Ravni trajnostnih kompetenc
3. Soodvisnost trajnostnih kompetenc za ustvarjanje dodane vrednosti
4. Specialistične kompetence s področja trajnostnega razvoja

Trajnostne kompetence –

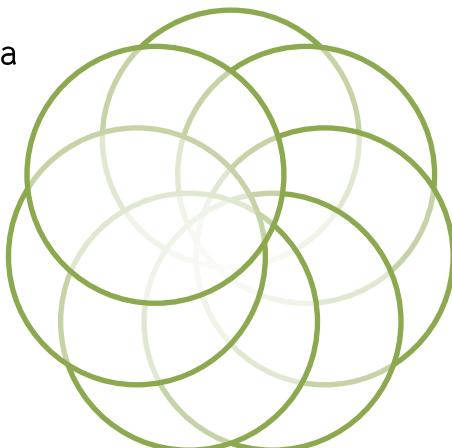
odgovor na ...

privabljanje novih kadrov – talentov
(vrednote, s katerimi želijo prispevati za
širše dobro)

disrupcije trga (politične,
tehnološke, zdravstvene ...)

zahteve trga B2C

družbene in
okoljske izzive
globalne in lokalne
družbe

zahteve trga B2B

trajnostne
kompetence niso
zadosti integrirane
v tradicionalne
profile

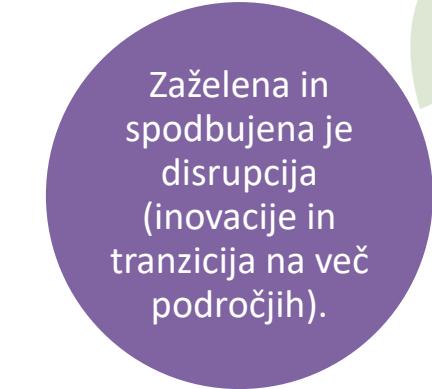
zahteve,
lastnikov,
investitorjev

Za trajnostno preobrazbo imajo podjetja / organizacije večjo potrebo v zvezi z izboljšanjem in razvijanjem

- vrednot,
- znanja,
- spretnosti in
- odnosov za trajnostno življenje, delo in ravnanje.

Trajnostne kompetence

**Dinamične
spremembe zahtevajo
celovit pristop k
trajnostnim
kompetencam**

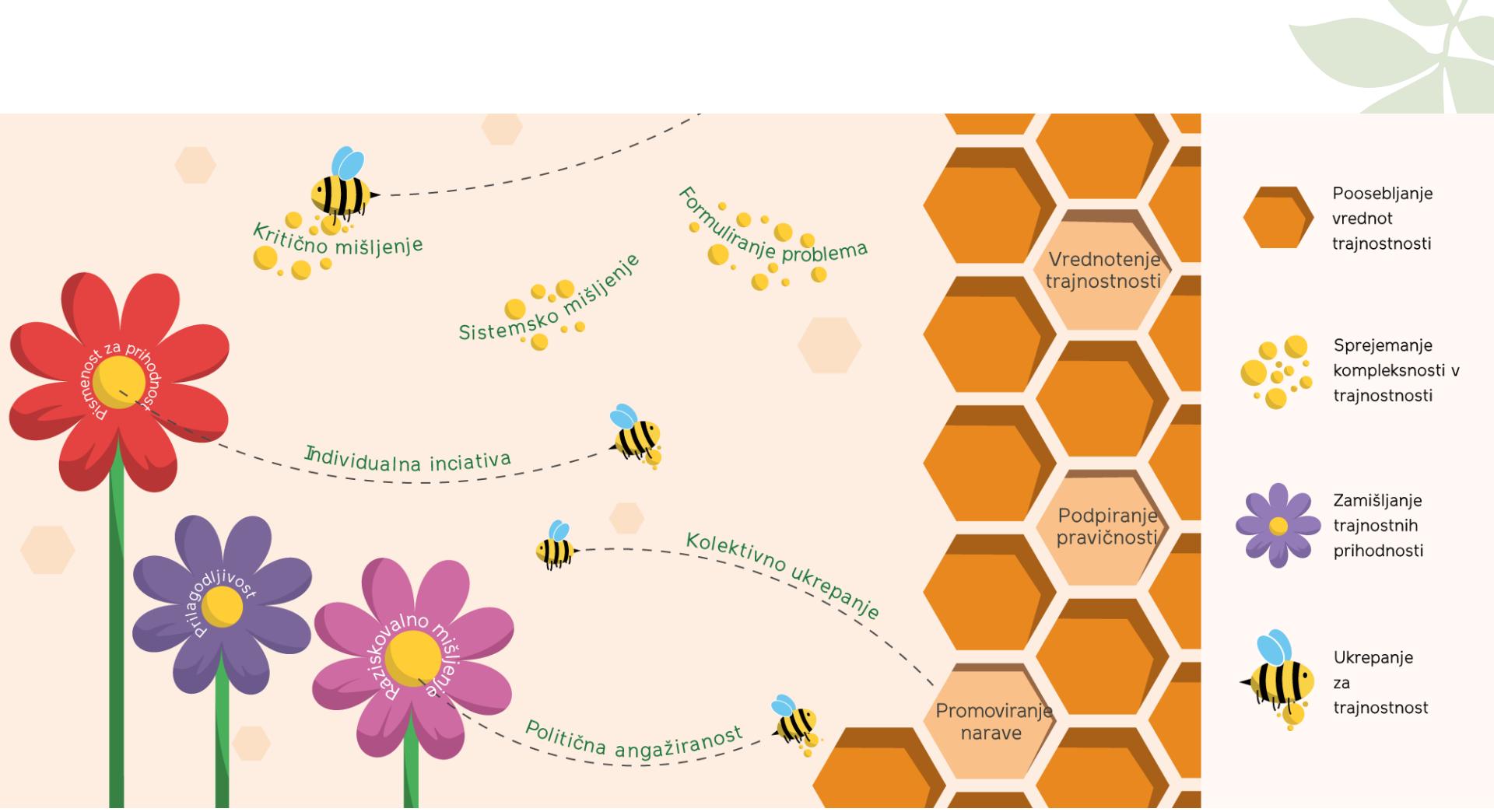
Gradniki kompetenc za trajnostnost

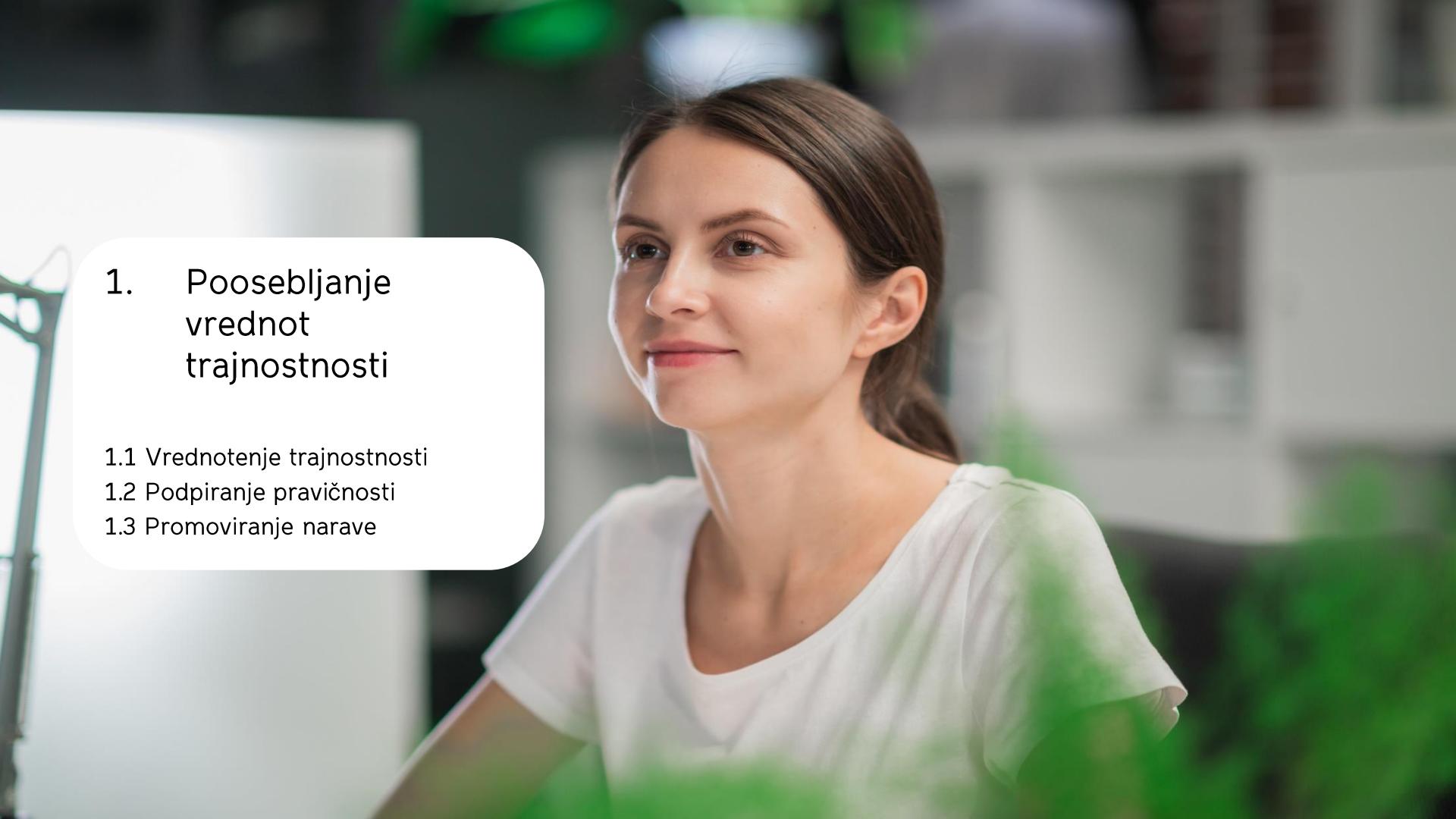
skupaj tvorijo:

- 4 področja kompetenc, ki ustrezajo opredelitvi trajnostnosti, in
- 12 kompetenc

(vir: Okvir GreenComp EU)

1. Poosebljanje
vrednot
trajnostnosti

- 1.1 Vrednotenje trajnostnosti
- 1.2 Podpiranje pravičnosti
- 1.3 Promoviranje narave

A background photograph shows a close-up of a person's hands resting on a white laptop keyboard. The hands are positioned as if the person is about to type or has just finished. The lighting is soft, creating a professional and focused atmosphere.

2. Sprejemanje celovitosti v trajnostnosti

- 2.1 Sistemsko mišljenje
- 2.2 Kritično mišljenje
- 2.3 Formuliranje problema

3. Zamišljanje trajnostnih prihodnosti

3.1 Pismenost za prihodnost

(Predstavljati si alternativne trajnostne prihodnosti z zamišljanjem in oblikovanjem alternativnih scenarijev ter opredelitvijo ukrepov, potrebnih za uresničevanje zaželene trajnostne prihodnosti)

3.2 Prilagodljivost

(Upravljati prehode in izzive v kompleksnih okoliščinah trajnostnosti ter sprejemati s prihodnostjo povezane odločitve glede na negotovost, dvoumnost in tveganje)

3.3 Raziskovalno mišljenje

(Sprejeti relacijsko mišljenje na podlagi proučevanja in povezovanja različnih področij z uporabo ustvarjalnosti in eksperimentiranja z novimi idejami ali metodami.)

4. Delovanje za trajnostnost

4.1 Politična (zakonodajna) angažiranost

4.2 Kolektivno ukrepanje

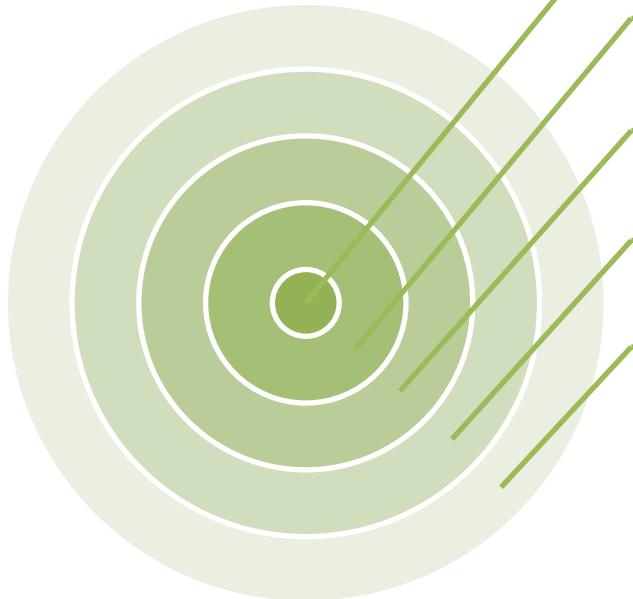
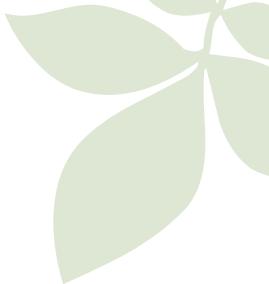
(Ukrepati za spremembe v sodelovanju z drugimi.)

4.3 Individualna iniciativa

(Opredeliti lasten potencial za trajnostnost ter dejavno prispevati k izboljšanju obetov za podjetje in širšo skupnost)

2. Ravni trajnostnih kompetenc

Najvišje vodstvo, nadzorniki

Strokovnjaki za
trajnostni razvoj

Strokovnjaki na specialističnih področjih –
del kariernega razvoja

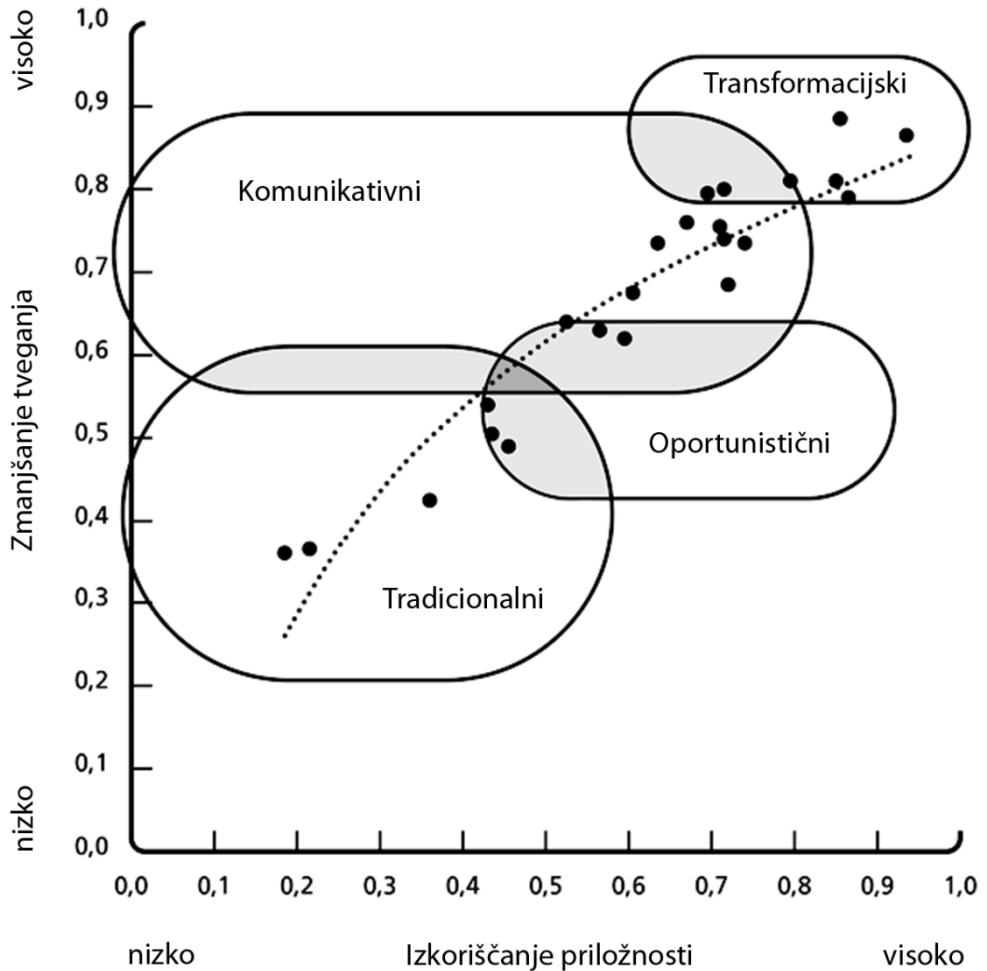
Vodje in podjetniki: tisti, ki želijo ustvarjati
spremembe in navdihovati ljudi okoli sebe

Vsi zaposleni

Kako trajnostno ambiciozni smo?

Doseganje
trajnostnih ciljev
zahteva specifične
kompetence.

4 arhetipi trajnostnih strategij / programov

Za dodano vrednost
je potrebna

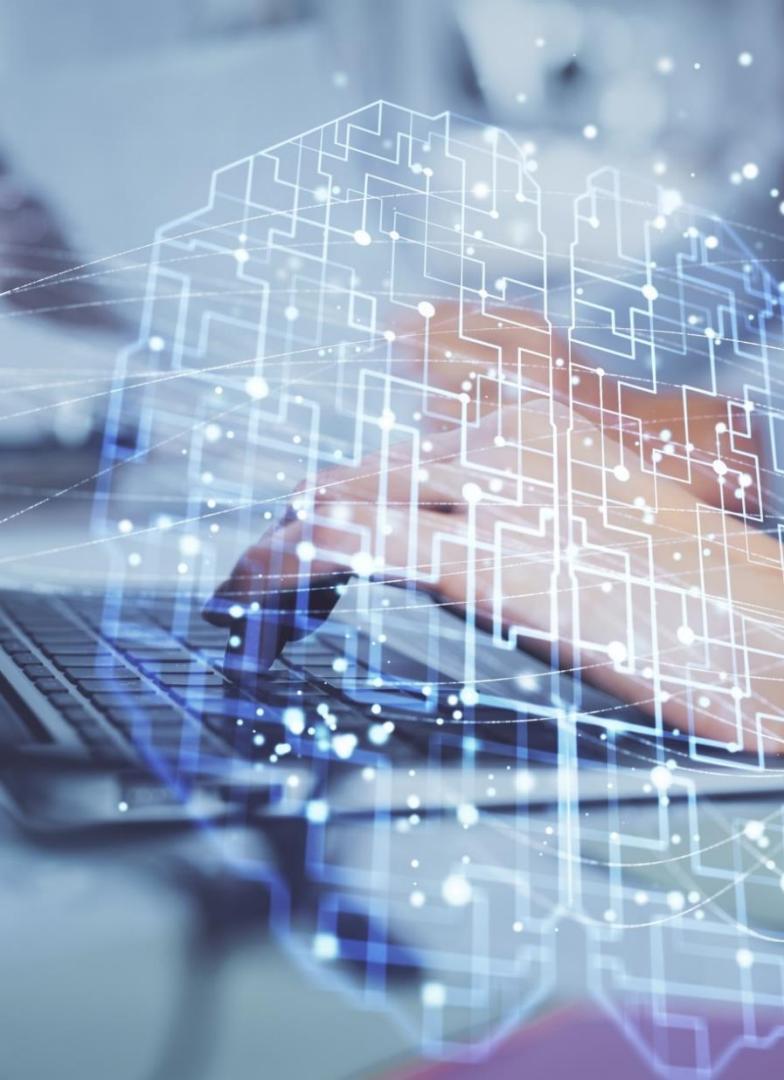
sinergija trajnostnih kompetenc

3. Soodvisnost trajnostnih kompetenc za ustvarjanje dodane vrednosti

3. 1. Temeljno znanje s področja trajnostnega razvoja

- Poznavanje meddeležniških odnosov in interesov.
- Nujno osnovno razumevanje znanosti o okolju in podnebnih spremembah.
- Poznavanje družbenih vprašanj / izzivov, ki so najbolj razširjena v panogi in skupnosti, ter sistemsko naravo obeh.
- Poznavanje ključnih upravljavskih vprašanj, ki so ključna za trajnostno oz. družbeno odgovorno upravljanje.

3.1. Temeljno znanje s področja trajnostnega razvoja

Poznavanje, kako podjetje / organizacija vpliva na vsako od področij ESG

- LCA celotne vrednostne verige
- Ogljični odtis podjetja / organizacije
- Delovna zakonodaja, spoštovanje človekovih pravic (lastni zaposleni, vrednostna veriga)
- Pozitiven prispevek k lokalni in širši skupnosti
- Upravljavška orodja

ESG

Okolje

- Strategija upravljanja s podnebnimi spremembami
- Biodiverziteta
- Učinkovita raba vode
- Učinkovita raba energije
- Ogljična intenzivnost
- Sistem upravljanja z okoljem
- ...

Družba

- Enake možnosti
- Svoboda združevanja
- Zdravje in varnost
- Človekove pravice
- Odgovornost do kupcev in za izdelke
- Otroško delo
- ...

Upravljanje

- Poslovna etika
- Skladnost
- Neodvisnost upravnega odbora
- Finančno nadomestilo upravljavcem
- Demokratičen odnos z delničarji
- ...

3.2. Močno voditeljstvo

Od močnih voditeljev se zahteva, da sprejemajo **zahtevne odločitve v prid trajnostnemu razvoju**, ki temeljijo na razpoložljivih informacijah in trenutnih okoliščinah.

Voditeljstvo vključuje

- znanje, kako prenesti naloge in pooblastiti (opolnomočiti) druge, da jih prevzamejo,
- ohranjanje odpornosti ekipe, ko se spremenijo okoliščine,
- učinkovito komuniciranje o organizacijskih spremembah ter
- odgovornost, transparentnost in sinergijo s kolegijem / zaposlenimi.

Voditelj

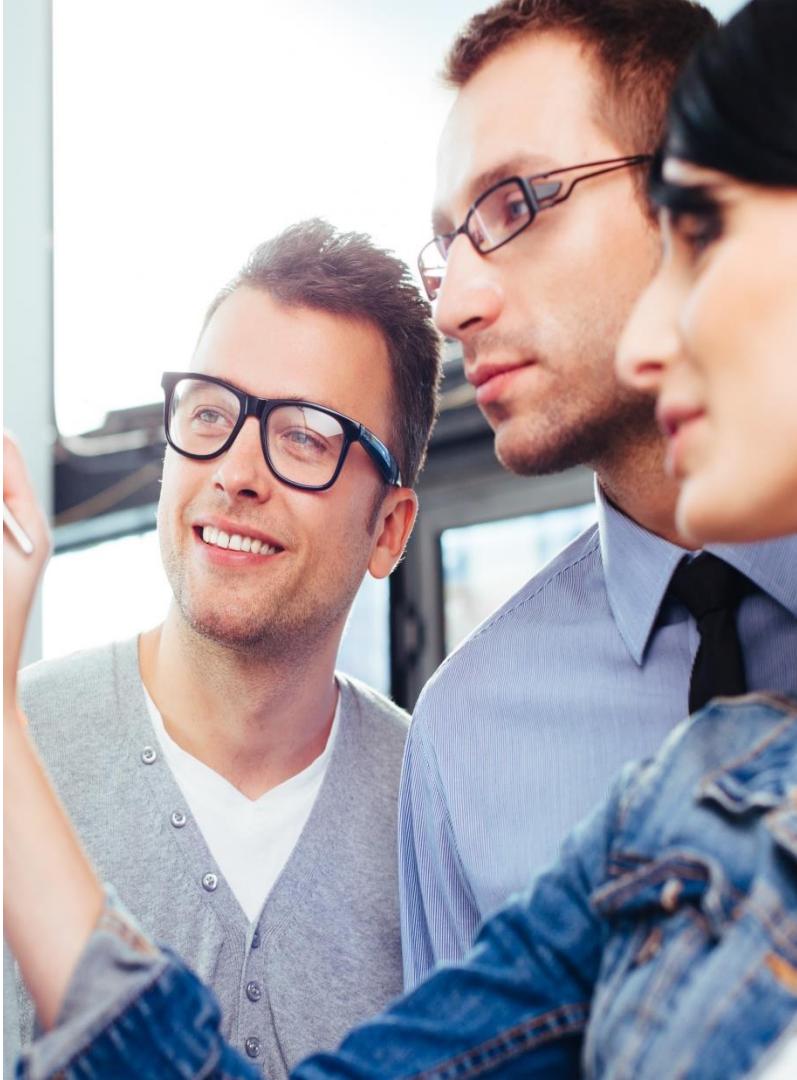
- vzpostavlja in
- opolnomoča

potrebno organizacijsko infrastrukturo za kreiranje trajnostne strategije in upravljanje trajnostnih praks za dodano vrednost

3.3. Sposobnost prepoznavanja strateških priložnosti

Sposobnost prepoznavanja (ideje in znanje), kje je
**presečišče trajnosti z
dobičkonosnostjo in splošnim
uspehom podjetja,**
je ključnega pomena za prepoznavanje priložnosti.

3.4. Razmišljanje, osredotočeno na prihodnost

- Pomembno je razmišljati o priložnostih za spremembe in načrtovati dolgoročni uspeh.
- Dobro poznati najboljše praks v zvezi s trajnostnim razvojem.
- Graditi kulturo podjetja, osredotočeno na trajnost, ki bo imela pozitiven vpliv tudi v prihodnosti.
- Ko se okoljska, družbena in upravljavška vprašanja ter dejavnost razvijajo, smo prožni za vitalni in hitri razvoj.

3.5. Ustvarjalno reševanje izzivov

- Preusmeritev k trajnostnim praksam zahteva inovativne ideje in pripravljenost, da jih preizkusimo.
- Podpora kultura za izmenjavo idej omogoča zaposlenim / deležnikom, da se počutijo udobno pri izražanju manj običajnih misli, kar lahko podjetju pomaga pri napredovanju v trajnost.

3.6. Izračun in opredelitev potencialne vrednosti

- Zainteresiranim stranem oz. deležnikom in odločevalcem moramo znati prikazati vrednost potencialne projektne ideje s področja trajnostnosti.
- Npr.: izračun pričakovane donosnosti naložbe npr.: $ROI = (\text{čisti dobiček}/\text{strošek naložbe}) \times 100$

3.7. Osnovne podatkovne spretnosti

- Zbiranje, analiza in poročanje o podatkih.
- Zmožnost spremljanja in analiziranja rezultatov prizadevanj za trajnost v daljšem časovnem obdobju – skupaj z njihovim učinkom na različne dele podjetja
- Na primer, če vaša pobuda za zmanjšanje emisij ogljika ne daje rezultatov tako hitro, kot ste pričakovali, se bo morda vaša ekipa odločila za novo metodo, da bi ugotovila, ali se stopnja sprememb povečuje.

3.8. Učinkovito komuniciranje namena

- Močan občutek namena je bistvenega pomena za zavezanost k trajnostnemu delu.
- Kaj morajo slišati, da bi razumeli, zakaj je trajnost za nas pomembna in je za organizacijo vredna naložba?
- Kako deležnike spodbuditi, da pridobijo občutek za trajnostni namen?

4. Specialistične kompetence s področja trajnostnega razvoja

4. Specialistične kompetence s področja trajnostnega razvoja

THINK GREEN!

Najvišje vodstvo

- Načela in principi trajnostnega korporativnega upravljanja
- Trajnostno voditeljstvo - ustvarjanje vizije trajnosti
- Trajnostne kompetence najvišjega vodstva
- Vključevanje vlagateljev in deležnikov
- Oblikovanje trajnostnih politik
- Oblikovanje trajnostne (ESG) strategije
- Oblikovanje organizacijskih struktur za trajnostost
- Deležiranje pristojnosti in odgovornosti s področja trajnostnega razvoja
- Nadzor upravljanje trajnostnega razvoja

4. Specialistične kompetence s področja trajnostnega razvoja

Koncepti, modeli, strategije

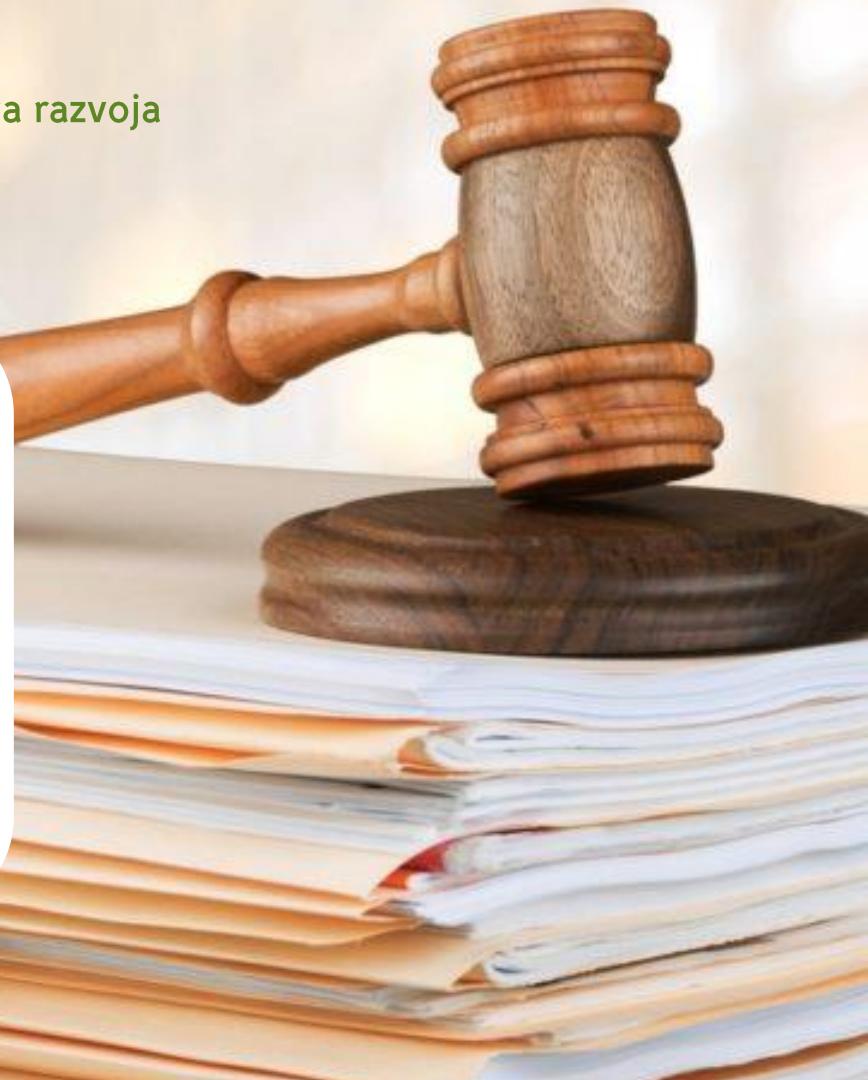
- Modeli trajnostnega razvoja
- Modeli krožnega podjetja
- Matrika bistvenosti
- Koncepti: ogljična nevtralnost, ogljična izravnava ...
- Strategija trajnostnega razvoja – vključevanje trajnostnosti v podjetje

4. Specialistične kompetence s področja trajnostnega razvoja

Zakonodajne zahteve

- Zeleni dogovor,
- taksonomija,
- okoljska zakonodaja, razširjena proizvajalčeva odgovornost
- korporativno poročanje o trajnostnosti,
- skrbni pregled
- upravljanje s trajnostnimi (tudi podnebnimi) tveganji, prepoznavanje priložnosti
- delovna zakonodaja,
- človekove pravice ...

Zahteve in priložnosti lastnikov in trga

- Zahteve in pričakovanja investitorjev / lastnikov
- Zahteve trga - kupcev in potrošnikov; trajnostni izdelki in storitve
- Kultura trajnostnih sprememb, inovacij v podjetju
- Dodana vrednost za trgu

Sustainable development

Improvement

ment

Management

Success

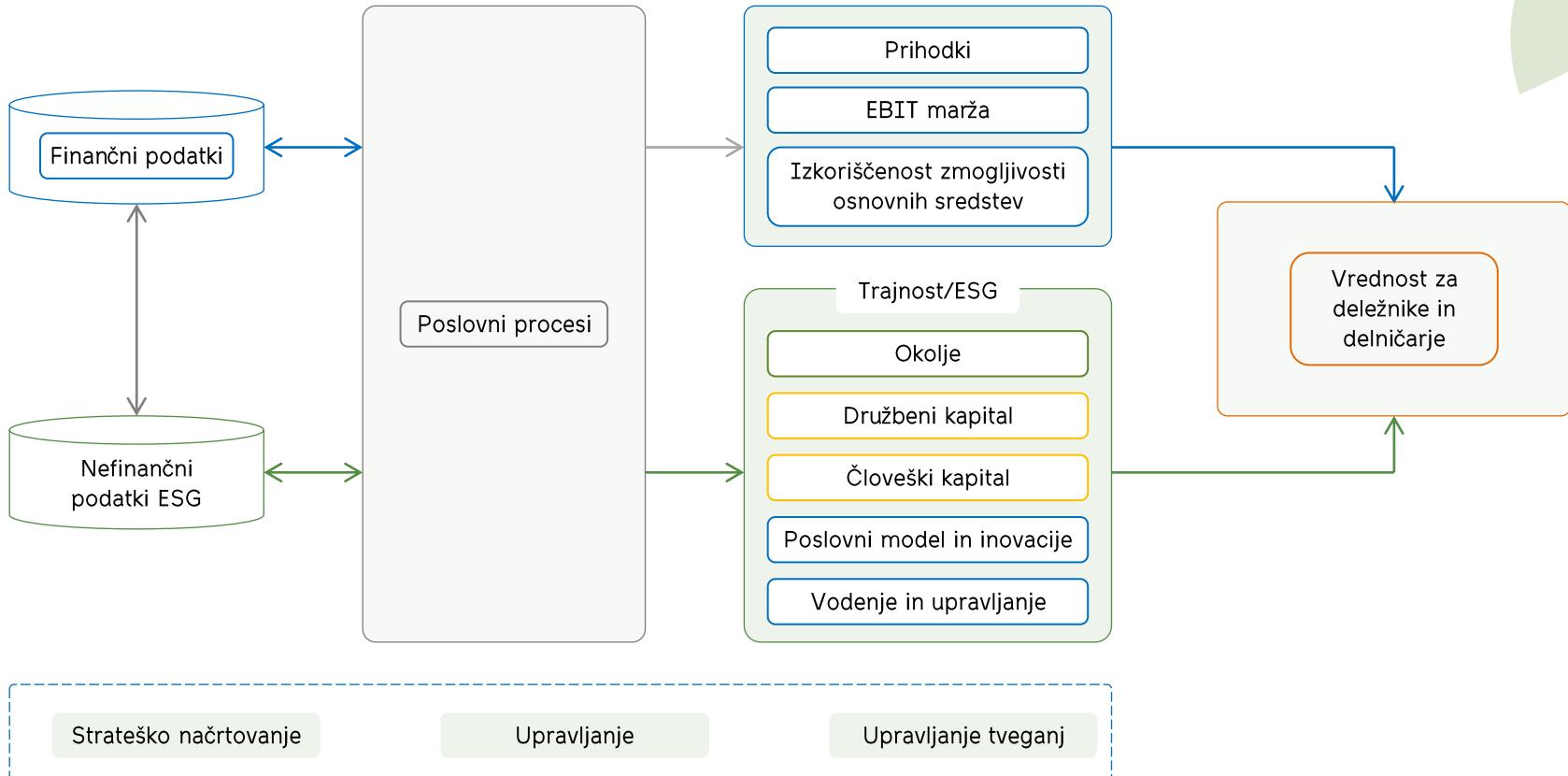
4. Specialistične kompetence s področja trajnostnega razvoja

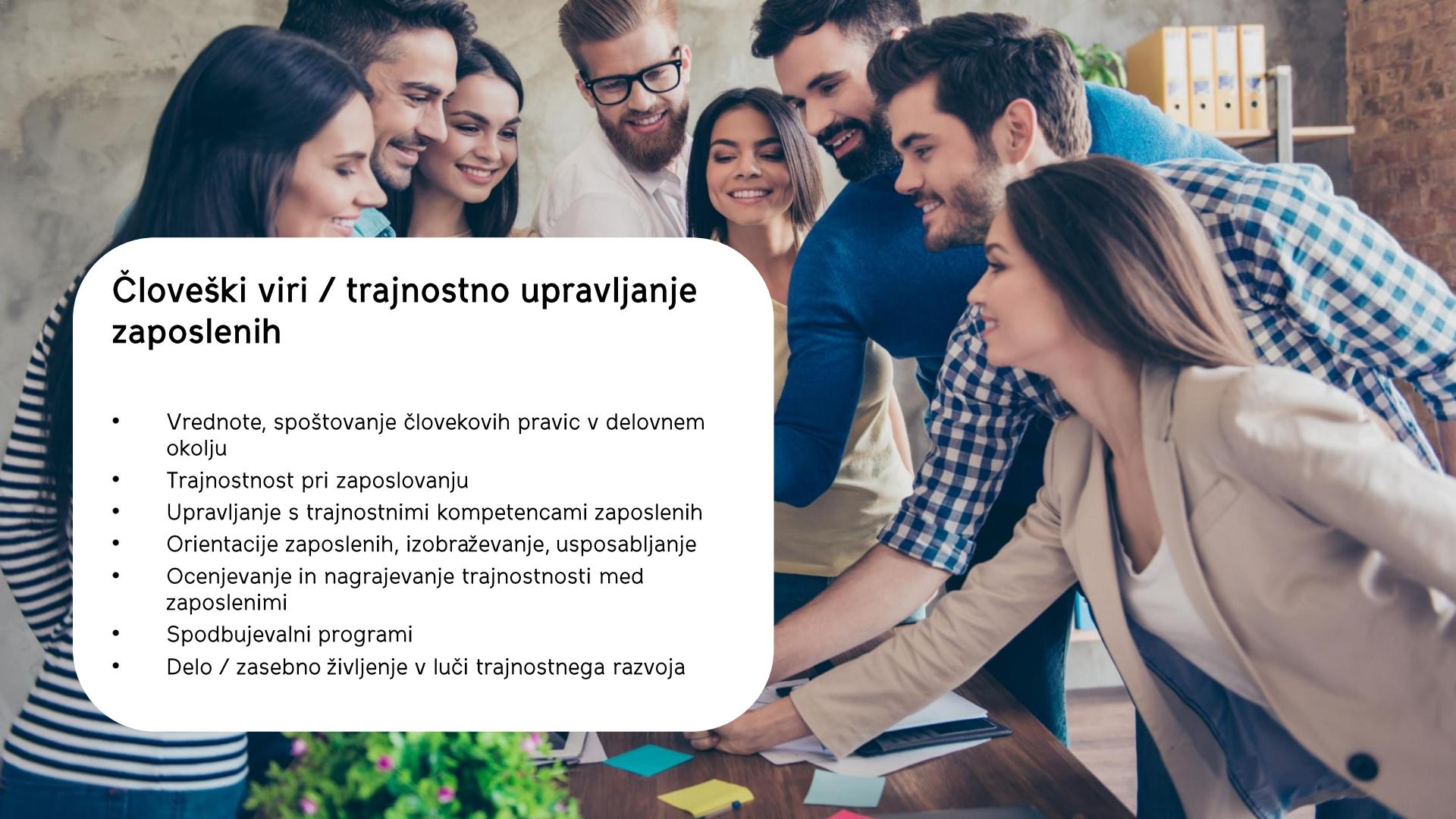
Trajnostno financiranje, investiranje

- Zeleno financiranje (taksonomija)
- Trajnostna finančna metrika
- Integrirani trajnostni indikatorji
- Trajnostne investicije
- Zeleno računovodstvo

Celostno upravljanje in finančni prikazi

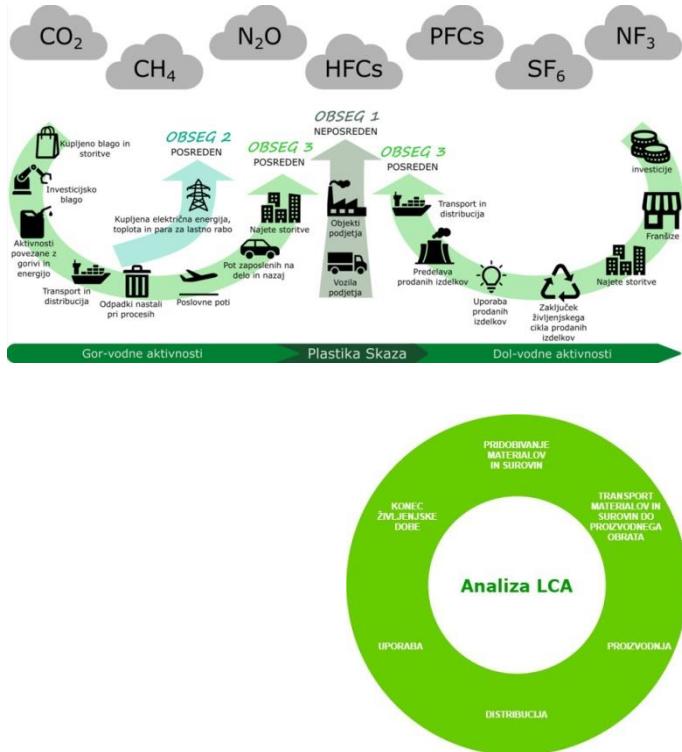
Človeški viri / trajnostno upravljanje zaposlenih

- Vrednote, spoštovanje človekovih pravic v delovnem okolju
- Trajnostnost pri zaposlovanju
- Upravljanje s trajnostnimi kompetencami zaposlenih
- Orientacije zaposlenih, izobraževanje, usposabljanje
- Ocenjevanje in nagrajevanje trajnostnosti med zaposlenimi
- Spodbujevalni programi
- Delo / zasebno življenje v luči trajnostnega razvoja

4. Specialistične kompetence s področja trajnostnega razvoja

Orodja upravljanja trajnostnega razvoja

- Ogljični odtis
- LCA analiza
- Ekodesign
- Standardi
- ...

4. Specialistične kompetence s področja trajnostnega razvoja

Upravljanje z okoljem

- Trajnostni pristop k celostnim upravljanju z okoljem
- Preventivni pristop
- Določanje bistvenih vplivov
- Določanje prioritet

4. Specialistične kompetence s področja trajnostnega razvoja

- Upravljanje z energijo / razogljičenje
- Energetsko upravljanje
- Bolj zeleni energeti
- Strategija razogljičenja
- OVE
- URE
- Trajnostna mobilnost
- Trajnostno upravljanje z viri (odpadki) in biodiverziteto
- Hierarhija ravnanja z viri / odpadki
- Strategije krožnih zank
- Strategija upravljanje z biodiverziteto
- Celostno upravljanje vode
- Ravnanje z vodnimi viri
- Zmanjševanje rabe vode
- Čiščenje odpadne vode
- Zapiranje krožnih zank vode
- Drugi vidiki upravljanja okolja
- Hrup
- Prah Svetlobno onesnaževanje
- idr.

Trajnostna nabava

- Trajnostna odgovornost za celotno nabavno verigo
- Strategije trajnostne nabave
- Trajnostno upravljanje nabavne verige - koraki

4. Specialistične kompetence s področja trajnostnega razvoja

Trajnostno komuniciranje / poročanje

- Segmentiranje javnosti z vidika trajnostnega razvoja
- Prepoznavanje ključnih deležnikov in njihovih interesov;
- Trajnostno komuniciranje / odnosi z javnostmi
 - interno
 - eksterno
- Strategije komuniciranja
- Komunikacijska orodja
- Krizno komuniciranje s področja trajnostnega razvoja
- Trajnostno poročanje (standardi ESRS, GRI, Integrirano poročanje, Korporativno poročanje – EU)
- ESG indeksi

4. Specialistične kompetence s področja trajnostnega razvoja

Trajnostni marketing

- Trendi in zahteve potrošnikov / kupcev
- Trajnostna transformacija trgov
- Definicije bolj trajnostnih izdelkov in storitev
- Marketinške trajnostne strategije
- Trajnostno marketinško upravljanje
- Trajnostne blagovne znamke
- Trajnostno/okoljske oznake

Trajnostna logistika

- Trajnostna mobilnost zaposlenih
- Interna trajnostna logistika
- Eksterna trajnostna logistika

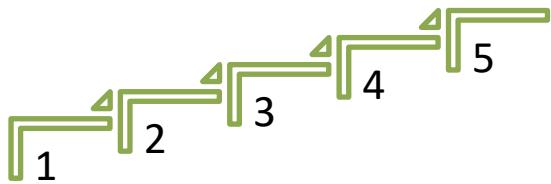

4. Specialistične kompetence s področja trajnostnega razvoja

IKT tehnologija in trajnostnost

- Podatki, potrebni za upravljanje trajnostnosti
- Baze podatkov
- Dematerializacija dejavnosti
- ESG indeksi in benchmarking

Višji trajnostni cilji
zahtevajo specifične
kompetence

Naj bodo vaše
trajnostne kompetence strateške in ambiciozne!

vanesa.canji@fitmedia.si